

igazodhatik a rendelkezésre álló betürendes tárgymutató mellett az érdeklődő az egységes kodex hijján nehezen áttekinthető joganyagról.

Növeli a mű használhatóságát az, hogy közli a hitelrögzítő egyezményt, a nagyközönség előtt kevésbé ismert pengőtransfer-egyezményt, a különböző clearing, kompenzációs és fizetési megállapodások néhány fontosabbját s végül a különböző rendeletekről megfelelő áttekintést nyújt.

A magyar Corpus Juris. (A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem jogtörténeti pályadíjával kitüntetett munka. 1936.) Írták: Párniczky Mihály és Bátyka János, Dr. Illés József előszavával. Sokat beszélünk arról, hogy a magyar magánjog legfőbb kútfője a szokásjog, hogy Werbőczy Tripartitumát a szokásjog egységesen írott alakjában kútfői jelleggel ruházta fel. Amellett idézünk régi Corpus Juris kiadásokban foglalt törvényeket és azok rendelkezéseire hivatkozunk. Igen hasznos, kitűnő munkát végzett e munka két szerzője, a fiatal jogásznemzedék jeles tagjai, mikor nagy szorgalommal, a források közvetlen, részletes tanulmányozásával a jogtörténet megvilágításában megállapították a Corpus Juris gyűjteményekben lévő törvényeknek, decretumoknak jogforrási jellegét. Míg a privilégiumoknak irásbafoglalása a hitelességet, a bizonyítást szolgálta, addig a decretumok irásbafoglalása ezenkívül mindig tiltakozás e törvények megváltoztatása ellen és azoknak írásban a hatóságoknak való megküldése a jogalkalmazás ügyét szolgálta. Előfordul sokszor privilégiumoknak későbbi királyok általi megerősítése, mely nem jelent új adományozást, hanem csak a feledés elleni védekezést. A decretumoknak ilyen újbóli megerősítése sokszor azért történik, mert régebben az a felfogás volt, hogy a király hatalmából folyó törvényerő a király halálával megszűnik.

Szerzők felsorolják azokat az intézkedéseket, melyek a törvényeknek és a szokásjognak összegyűjtésére hivatalosan történtek, de amely intézkedések eredményre nem vezettek. Részletesen ismertetik a Corpus Juris nem hivatalos gyűjteményeit. Ezekben a gyűjteményekben sok decretum nincsen benne, egyes törvények pedig nem a hiteles szöveggel vétettek fel. A jogirodalom álláspontja az, hogy ezek a gyűjtemények úgy lettek kútfőül elfogadva, ahogy e gyűjteményekben a törvények fel vannak véve, bár nem hitelesek a törvénytövegek, de ilyen alakban bírnak kútfői erővel (authoritas publicaval) és közhitelességgel (fides publica) a szokásjog elfogadása által. Azok a törvények, melyek e gyűjteményekben felvéve nincsenek, elavultaknak tekintendők.

E jogtörténeti adatok még jobban megmutatják a magyar magánjognak szokásjogi jellegét, mikor azt bizonyítják, hogy még a decretumok gyűjteményének alkalmazása, tehát magának a törvényi jognak érvényesülése a szokásjog közvetítésével történt.

Ifj. dr. Szigeti László.